



Міжнародний гуманітарний університет  
Факультет стоматології та фармації  
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
Фармакологія

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>222 «Медицина»</u>
Назва освітньої програми	<u>Медицина</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
д. мед.н. професор Пекліна Галина Петрівна	0503908002	totalstuj@gmail.com

**1. Анотація до курсу**

**Фармакологія** – Предметним напрямком програми є вивчення змін, які відбуваються в організмі людини під впливом лікарських засобів (фармакодинаміка), та перетворення лікарських засобів в організмі людини від моменту потрапляння до моменту виведення (фармакокінетика). Програма орієнтована на здобуття особою теоретичних знань та формування практичних навичок та вмінь, достатніх розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності.

**Метою вивчення фармакології** – є формування у здобувачів освіти теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо основних принципів обґрунтування раціонального і безпечного для здоров'я людини застосування лікарських засобів з метою лікування і профілактики захворювань, що дасть змогу в майбутньому виконувати свої професійні обов'язки – раціональний вибір лікарського засобу, складання схем фармакотерапії, моніторинг ефективності та безпеки фармакотерапії, прогнозування і попередження побічних реакцій лікарських засобів.

#### **Міждисциплінарні зв'язки**

**Пререквізити.** Фармакологія як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами латинської мови, етики, філософії, екології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, біофізики, анатомії людини, фізіології, патологічної фізіології, мікробіології та інтегрується з цими дисциплінами. Знання цих дисциплін допомагає в розумінні фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей лікарських засобів

**Постреквізити.** Фармакологія закладає основи для вивчення клінічної фармакології і фармакотерапії та формування умінь застосовувати знання з фармакології в процесі подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

## **2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ**

У процесі реалізації програми дисципліни «Фармакологія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

#### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медицини або у процесі навчання, що передбачає застосування теорії та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

#### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

#### **Спеціальні (фахові) компетентності**

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 5. Здатність до визначення принципів та характеру лікування, реабілітації та профілактики захворювань.

ФК 19. Здатність зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Навчальна дисципліна «Фармакологія» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Володіти інформацією з фундаментальних і клінічних біомедичних наук, достатньою для здійснення ефективної професійної діяльності в умовах постійного оновлення фундаментальної та прикладної медичної інформації. Критично осмислювати наявні проблеми та результати досліджень в сфері своєї спеціальності. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 7. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в

умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вмiти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН 9. Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 12. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН 13. Організувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

ПРН 18. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 19. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН 20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

### **Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною**

#### ***Знання:***

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

#### ***Уміння:***

3. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
4. Уміння аналізувати взаємодію ліків.
5. Оцінювати загальний стан пацієнта різних вікових періодів.
6. Застосувати знання: на рівні відтворення. Здатність пояснювати та обґрунтовувати головні покази до призначення, адекватні лікарські форми.

#### ***Навички:***

7. Практикувати невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.
8. Здійснювати необхідні види робіт, пов'язаних із медициною.

### **3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ**

<b>Загалом</b>	<b>Вид заняття</b> (денне відділення / заочне відділення)	<b>Ознаки курсу</b>
----------------	--	---------------------

ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	28	56	96	3	V-VI	Обов'язкова

#### 4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. год.	<p>МОДУЛЬ 1. Лікарська рецептура. Загальна фармакологія. Фармакологія засобів, що впливають на нервову систему. Хіміотерапевтичні лікарські засоби</p> <p><b>Тема 1:</b> Історія розвитку фармакології. Загальна фармакологія. Фармакокінетика. Фармакодинаміка. Біотрансформація, взаємодія ліків.</p>	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		1-2 тиждень

<p><b>Тиж.1</b> 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Закон України «Про лікарські засоби». Ведення в лікарську рецептуру. Тверді лікарські форми. М'які лікарські форми. Недозовані лікарські форми</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	
--------------------------------------	---	--------------------------	----------------	-------------------------	--	--

<p><b>Тиж.2</b> 2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Рідкі лікарські форми. Розчини для внутрішнього і зовнішнього використання і для ін'єкцій. Аерозолі. Настої та відвари, настойки, екстракти, суспензії, мікстури</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	
<p><b>Тиж.3</b> 2 акад. год.</p>	<p>Тема 4. Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в холінергічних синапсах. Холіноміметики, антихолінестеразні засоби, реактиватори холінестерази. Токсикологія нікотину та шляхи боротьби з тютюнопалінням.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація Література</p>	<p>Базова Допоміжна</p>		<p><b>3-4 тижень</b></p>

<p><b>Тиж.3</b> <b>2 акад. год.</b></p>	<p>Тема 5. Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в холінергічних синапсах. М-, Н-холіноблокатори.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	
<p><b>Тиж.4</b> <b>2 акад. год.</b></p>	<p>Тема 6. Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в адренергічних синапсах. Адреноміметики. Симпатоміметики.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	
<p><b>Тиж.5</b> <b>2 акад. год.</b></p>	<p>Тема 7. Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в адренергічних синапсах. Антиадренергічні засоби (адреноблокатори, симпатолітики). Дофамінергічні, серотонінергічні та ГАМК-ергічні лікарські засоби.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація Література</p>	<p>Базова Допоміжна</p>		<p><b>5-6 тижень</b></p>

Тиж.5 2 акад. год.	Тема 8. Місцевоанестезуючі, подразнювальні, в'язучі, обволікаючі, адсорбуючі засоби.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	
Тиж.6 2 акад. год	Тема 9. Засоби для наркозу. Фармакологія і токсикологія спирту етилового. Сучасні підходи до медикаментозного лікування алкоголізму. Снодійні, протиепілептичні, протипаркінсонічні засоби. Засоби для лікування хвороби Альцгеймера.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	

Тиж. 7 2 акад. год.	Тема 10. Фармакологія наркотичних і ненаркотичних анальгетиків. Лікарські засоби, що призводять до виникнення залежності, нарко- та токсикоманії. Соціальне значення. Заходи боротьби.	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		<b>7-8 тиждень</b>
Тиж. 7 2 акад. год.	Тема 11. Фармакологія нестероїдних протизапальних засобів.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	

<b>Тиж.8</b> <b>2 акад. год</b>	Тема 12.Нейролептики, транквілізатори, седативні засоби.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	
	Тема 13. Психостимулятори. Аналептики. Антидепресанти. Препарати для лікування маній. Фармакологія і токсикологія солей літію. Адаптогени.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	

<b>Тиж. 9</b>	Тема 14. Ноотропи. Препарати для лікування порушень мозкового кровообігу.	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		<b>9-10</b> <b>тиждень</b>
---------------	---	--------	------------------------	------------------	--	-------------------------------



2 акад. год.	Фармакологія церебропротекторів. Лікарські засоби для лікування мігрені				
Тиж. 9 2 акад. год.	Тема 15. Антисептичні та дезінфікуючі засоби.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів
Тиж. 10 2 акад. год .	Тема 16. Загальні принципи хіміотерапії. Фторхінолони, сульфаніламідни, похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів

<b>Тиж.11</b> <b>2 акад.</b> <b>год.</b>	Тема 17. Антибіотики: β-лактамі, макроліди, азаліди, тіенами, карбапенеми, аміноглікозиди.	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		<b>11-12</b> <b>тиждень</b>
<b>Тиж.11</b> <b>2 акад.</b> <b>год.</b>	Тема 18. Антибіотики: хлорамфеніколи, тетрацикліни, лінкозаміди, рифампіцини, полієни. Протівірусні засоби. Протигрибкові лікарські засоби.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	
<b>Тиж.12</b> <b>2 акад.</b> <b>год.</b>	Тема 19. Протиглісні, портималарійні, протипротозойні. Протитуберкульозні засоби. Протипухлинні засоби. Радіопротектори.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	

<b>Тиж. 13</b> <b>2 акад.</b> <b>год.</b>	МОДУЛЬ 2. Фармакологія засобів, що впливають на функцію виконавчих органів і систем та обмін речовин. Принципи лікування гострих отруєнь  Тема 20. Кардіотонічні лікарські засоби. Серцеві глікозиди. Протиаритмічні засоби.	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		<b>13-14</b> <b>тиждень</b>
---	--	--------	---------------------------	---------------------	--	--------------------------------

<b>Тиж. 13</b> <b>2 акад.</b> <b>год.</b>						
	Тема 21. Лікарські засоби, що використовуються для лікування ішемічної хвороби серця. Протисклеротичні засоби. Ангіопротектори.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	

Тиж. 14  
2 акад.  
год.

<p>Тема 22. Гіпо- і гіпертензивні засоби.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	
<p>Тема 23. Сечогінні та урикозуричні засоби. Засоби, що регулюють тонус міометрію. Простагландини, їх застосування в медицині.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	

<p><b>Тиж. 15</b> <b>2 акад. год.</b></p>	<p>Тема 24. Засоби, що впливають на функцію органів дихання (відхаркуючі, протикашльові, бронхолітики, засоби при набряку легень).</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація Література</p>	<p>Базова Допоміжна</p>		<p>15-16 <b>тиждень</b></p>
<p><b>Тиж. 16</b> <b>2 акад. год.</b></p>	<p>Тема 25. Засоби що впливають на секреторну функцію ШКТ.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів</p>	
<p><b>Тиж. 17</b> <b>2 акад. год</b></p>	<p>Тема 26. Засоби що впливають на моторику ШКТ. Препарати для лікування і профілактики дісбактеріозу. Пробиотики. Пребіотики.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація Література</p>	<p>Базова Допоміжна</p>		
<p><b>Тиж. 18</b> <b>2 акад. год</b></p>	<p>Тема 27. Протиалергічні та імуотропні лікарські засоби.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>реферат</p>	<p>Базова Допоміжна</p>	<p>метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами</p>	<p>17-18 <b>тиждень</b></p>

					«навчальної» аптеки, виписування рецептів	
<b>Тиж. 19</b> <b>2 акад. год</b>	Тема 28. Гормонопрепарати гіпофіза, щитовидної та паращитовидної залози. Інсулін. Синтетичні протидіабетичні засоби.	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		
<b>Тиж. 20</b> <b>2 акад. год</b>	Тема 29. Гормонопрепарати наднирників, статевих гормонів. Анаболічні засоби. Препарати для лікування і профілактики остеопорозу. Гормональні засоби для контрацепції.	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	<b>19-20</b> <b>тиждень</b>
<b>Тиж. 21</b> <b>2 акад. год</b>	Тема 30. Засоби, що діють на зсідання крові. Флеботропні (венотропні) лікарські засоби.	Лекція	Презентація Література	Базова Допоміжна		
<b>Тиж. 22</b> <b>2 акад. год</b>	Тема 31. Засоби, що впливають на гемопоез. Фармакологія вітамінних лікарських засобів. Ретиноїди, фармакологічні особливості. Показання до застосування Антивітаміни. Фармакологія ферментних лікарських засобів, інгібіторів ферментів та амінокислот	Практичне заняття	реферат	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	21-22 <b>тиждень</b>

<b>Тиж. 23</b> <b>2 акад. год</b>	Тема 32. Принципи лікування гострих отруєнь. Фармакологія антидотних засобів. Препарати для парентерального харчування. Плазмозамінники. Препарати металів	Практичне заняття	Презентація Література	Базова Допоміжна	метод фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, робота з препаратами «навчальної» аптеки, виписування рецептів	<b>23</b> <b>тиждень</b>
--------------------------------------	--	-------------------	---------------------------	---------------------	---	-----------------------------

### 5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

### 6. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
<b>поточний контроль</b> , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	<b>50%</b>
<b>підсумковий контроль</b> , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	<b>50%</b>

<b>Методи діагностики знань (контролю)</b>	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

## Питання до іспиту

1. Фармакокінетика. Поняття фармакокінетики. Основні етапи.
2. Наркотичні анальгетики. Класифікація, механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування
3. Ферментні препарати. Класифікація та механізм дії . Фармакологічний ефект. Показання до застосування.
4. Цефалоспорины. Класифікація, механізм дії, спектр дії . Показання до застосування.
5. Характеристика I етапу фармакокінетики.
6. Нестероїдні протизапальні препарати. Класифікація, механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
7. Макроліди. Класифікація, механізм дії, спектр антимікробної дії. Показання до застосування.
8. Препарати, що впливають на обмін ліпідів. Класифікація, механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
9. Характеристика I та II етапу фармакокінетики.
10. Транквілізатори. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
11. Анальгетики - антипіретики. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
12. Тетрацикліни. Класифікація. Механізм дії, спектр антимікробної дії. Показання до застосування.
13. Характеристика IV етапу фармакокінетики.
14. Нейролептики. Класифікація. Механізм дії фармакологічний ефект. Показання до застосування.
15. Водорозчинні вітаміни. Класифікація, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
16. Фторхінолони. Класифікація. Механізм дії, спектр антимікробної дії. Показання до застосування.
17. Ентеральні шляхи введення лікарських засобів, їх характеристика.
18. Контрацептивні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування
19. Протитуберкульозні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
20. Седативні препарати. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
21. Парентеральний шлях введення лікарських засобів . Їх характеристика.
22. Адренергічні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
23. Жиророзчинні вітаміни. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
24. Макроліди. Класифікація. Механізм дії, спектр антимікробної дії. Показання до застосування.
25. Доза, її характеристики. Види доз.
26. Антиадренергічні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
27. Проносні засоби. Класифікація. Фармакологічний ефект. Показання до застосування.
28. Стимулятори ЦНС. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
29. Поняття фармакодинаміки. Види дії лікарських засобів.
30. Сульфаніламіді. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
31. Антиоксиданти. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
32. Засоби для лікування паркінсонізму. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
33. Характеристика місцевої дії лікарських засобів.
34. Пеніциліни. Класифікація. Механізм дії, спектр мікробної дії. Показання до застосування.
35. Гепатопротектори. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.



36. Снодійні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
37. Характеристика рефлекторної дії лікарських засобів.
38. Засоби, що підвищують згортання крові. Класифікація. Механізм дії фармакологічний ефект. Показання до застосування.
39. Серцеві глікозиди Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
40. Протигрибкові препарати. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
41. Характеристика резорбтивної дії лікарських препаратів.
42. Антигіпертензивні засоби (периферичні судинорозширювальні засоби). Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
43. Протисудомні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
44. Противірусні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
45. Види резорбтивної дії лікарських засобів.
46. Противиразкові засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
47. Аміноглікозиди. Класифікація. Механізм дії, спектр дії. Показання до застосування.
48. Протикашльові засоби. Класифікація. Механізм дії і фармакологічний ефект. Показання до застосування.
49. Характеристика патогенетичної терапії.
50. Антисептичні та дезінфікуючі засоби (органічні сполуки). Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
51. Гормони кори наднирників. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
52. Антихолінестеразні препарати. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
53. Характеристика симптоматичної терапії.
54. Відхаркувальні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
55. Антикоагулянти прямої дії і Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
56. Жиророзчинні вітаміни. Класифікація. Фармакологічний ефект. Показання до застосування.
57. Діуретичні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
58. Антикоагулянти непрямої дії. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
59. Анальгетики – антипіретики. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
60. Антиангінальні засоби. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
61. Активатори фібринолізу. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.
62. Холіноміетики. Класифікація. Механізм дії, фармакологічний ефект. Показання до застосування.

## 7. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<b>Денна форма навчання</b>			
<i>Поточний контроль</i>			
<b>Види роботи</b>	<b>Планові терміни виконання</b>	<b>Форми контролю та звітності</b>	<b>Максимальний відсоток оцінювання</b>
<b>Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях</b>			

1.1. Підготовка допрактичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
<b>Виконання завдань для самостійного опрацювання</b>			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР <sup>1</sup> , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
<b>Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)</b>			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
<b>Разом балів за поточний контроль</b>			<b>50</b>
<b>Підсумковий контроль</b> екзамен / залік			<b>50</b>
<b>Всього балів</b>			<b>100</b>

## 8. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

**Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами**

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 ( 8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

## 9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Базова

1. Фармакологія : підручник для студ. медичних ф-тів вищих мед. навч. закладів України : вид. 4-е виправ. та переробл. / [І.С. Чекман, В.І. Кресюн, В.В. Годован та ін.]. Вінниця : Нова книга, 2017. 784 с.
2. Лікарська рецептура зі загальною фармакологією : навч. посібник : 2-ге вид., переробл. і доповн. / [В.І. Кресюн, В.В. Годован]. Одеса : Одес. нац. мед. ун-т, 2017. 280 с.

### Допоміжна

1. Godovan V.V. Pharmacology in pictures and schemes : in 2 volumes / Edit. V.I.Kresyun. Odessa: Odes. nath. med. univ, 2011. V. 1. 274 p.; V. 2. 244 p.
2. Фармакологія в рисунках і схемах : навч. посібник / В. В. Годован ; [за ред. В. Й. Кресюна] ; Одес. нац. мед. ун-т. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 462 с.

### Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua>
2. «Державний реєстр лікарських засобів України» - Режим доступу:
3. <https://moz.gov.ua/derzhavnij-reestr-likarskih-zasobiv-ukraini>
4. АТС-класифікація - Режим доступу: <https://compendium.com.ua/uk/atc/>